Lieta Nr. A42487606
(A860-08/20)

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā
Rīgā, 2008.gada 17.aprīlī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese B.Lietiņa,

piedaloties:
pieteicējam – *M.C.*;
atbildētāja – Launkalnes pagasta padomes pilnvarotajiem pārstāvjiem – Mārim Lazdiņam un Viesturam Zariņam;
trešajai personai – *Z.R.*;

atklātā tiesas sēdē, Antonijas ielā 6, Rīgā, izskatīja administratīvo lietu *M.C.* pieteikumā par Launkalnes pagasta padomes 2006.gada 31.jūlija lēmuma (sēdes protokols Nr.8,10§) atzīšanu par spēkā neesošu un Launkalnes pagasta padomes 2006.gada 31.jūlija lēmuma (sēdes protokols Nr.8, 13§) atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Administratīvajā rajona tiesā 2006.gada 1.septembrī tika saņemts *M.C.* (turpmāk – pieteicējs) pieteikums (reģ.Nr.13561) par Launkalnes pagasta padomes (turpmāk – atbildētājs) 2006.gada 31.jūlija lēmuma (sēdes protokols Nr.8,10§) atzīšanu par spēkā neesošu un Launkalnes pagasta padomes 2006.gada 31.jūlija lēmuma (sēdes protokols Nr.8, 13§) atcelšanu.

[2] Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2006.gada 4.septembra lēmumu pieteikums pieņemts un ierosināta administratīvā lieta.

[3] 2006.gada 22.maijā pieteicējs iesniedza Launkalnes pagasta padomei iesniegumu, kurā lūdza piešķirt no brīvajām zemes platībām zemes gabalu 6,6 ha platībā ar kadastra Nr.*/dzēsts kadastra numurs/* pieteicējam piederošās saimniecības „*/dzēsts īpašuma nosaukums/*" paplašināšanai.

2006.gada 23.maijā *Z.R.* (turpmāk arī – trešā persona) iesniedza Launkalnes pagasta padomei iesniegumu, kurā lūdza piešķirt pastāvīgā lietošanā ar izpirkšanas tiesībām lauksaimniecībā izmantojamo zemi no brīvās valsts nepieprasītās zemes vai no pašvaldībā esošās zemes, jo trešās personas īpašumam „*/dzēsts īpašuma nosaukums/*" nav lauksaimniecības zemes.

Atbildētājs 2006.gada 30. jūnijā pieņēma lēmumu Nr. 7 (sēdes protokols Nr.2 § 7.p.), ar kuru nolēma nepieņemt lēmumu par pieteicēja iesniegumu līdz izlozes rezultātu apstiprināšanai.

2006.gada 12.jūlijā Launkalnes pagasta padomē notika izloze, kurā piedalījās pieteicējs un trešā persona. Izlozē pilno lozi izvilka trešā persona.

[3.1] 2006.gada 21.jūlijā pieteicējs iesniedzis atbildētājam pretenziju, kurā norādījis, ka izsole konkrētajā gadījumā nebija jāorganizē, jo uz konkrēto zemes gabalu pieteicējs bijis vienīgais pretendents. Pieteicējs lūdzis pārskatīt lēmumu par pieteicēja pieprasītā zemes gabala piešķiršanu lietošanā.

[3.2] Izskatījis sūdzību, atbildētājs 2006.gada 31.jūlija sēdē izdevis administratīvo aktu (sēdes protokols Nr.8,10§), ar kuru noraidīta pieteicēja pretenzija.

2006.gada 31.jūlijā atbildētājs pieņēmis lēmumu (sēdes protokols Nr.8, 13§), ar kuru piešķirts trešai personai pastāvīgā lietošanā ar lietošanas tiesību pāreju citām personām zemi 6,6 ha kopplatībā no brīvās valsts nepieprasītās zemes ar tiesībām iegūt īpašumā par samaksu saimniecības „*/dzēsts īpašuma nosaukums/*" paplašināšanai ar zemes lietošanas mērķi lauksaimniecības vajadzībām.

[4] Nepiekrītot Launkalnes pagasta padomes pieņemtajiem lēmumiem, pieteicējs iesniedzis pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot atzīt par spēkā neesošu 2006.gada 31.jūlija lēmuma (sēdes protokols Nr.8 10§) un atcelt 2006.gada 31.jūlija lēmumu (sēdes protokols Nr.8 13§).

Savā pieteikumā pieteicējs norāda, ka atbildētāja 26.gada 31.jūlija lēmumi Nr. 10 un Nr.13 ir nelikumīgi un atceļami. Pieteicējs viedokli pamatojis vairākiem argumentiem.

[4.1] Pieteicējs savā pieteikumā norāda, ka iesniegumu uz konkrēto zemes gabalu ir iesniedzis 2006.gada 22.maijā pirms trešās personas, kura iesniegumā nav norādījusi, ka pretendē uz konkrēto zemes gabalu. Līdz ar to, pieteicēja ieskatā nevar uzskatīt, ka uz konkrēto zemes gabalu ir bijuši vairāki pieprasījumi.

[4.2] Pieteicējs savā pieteikumā norāda, ka atbildētājam nebija tiesiska pamata izlemt konkrētā zemes gabala lietošanas tiesību iegūšanu izlozes ceļā, jo uz konkrēto zemes gabalu bija pieteicies tikai pieteicējs.

[4.3] Pieteicējs norāda, ka trešā persona savā iesniegumā nav norādījusi , ka lietošanā pieprasītā zeme viņai būtu nepieciešama zemnieku saimniecības vai piemājas saimniecības paplašināšanai, savukārt pieteicējs bija norādījis, ka konkrētais zemes gabals ir nepieciešams, lai paplašinātu pieteicēja saimniecību „*/dzēsts īpašuma nosaukums/*".

[4.4] Pieteikumā pieteicējs arī norāda, ka atbildētāja pieņemtie lēmumu neatbilst APL 67.panta prasībām, jo lēmuma Nr. 10 „Par pretenzijas izskatīšanu" nav norādes uz administratīvā procesa dalībnieku viedokļiem un argumentiem, nav norādīts faktu konstatējums un piemēroto tiesību normu uzskaitījums, kā arī nav norādīts administratīvā akta pamatojums.

Savukārt lēmumā Nr.13 „Par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā" nav norādes uz iestādes un administratīvā procesa dalībnieku viedokļiem un argumentiem, kā arī nav fakta konstatējuma un administratīvā akta pamatojums.

[5] Savukārt, atbildētājs, rakstveida paskaidrojumā tiesai norādījis, ka pieteikumu neatzīst. Atbildētāja viedoklis balstīts uz šādiem argumentiem.

[5.1] Pieteicējs 2006.gada 22.maijā Launkalnes pagasta padomē iesniedzis iesniegumu, ar kuru lūgts piešķirt pieteicējam zemes gabalu 6,6 ha platībā, saimniecības „*/dzēsts īpašuma nosaukums/*" paplašināšanai.

[5.2] Atbildētājs norāda, ka 2006.gada 23.maijā Launkalnes pagasta padomē tika saņemts trešās personas iesniegums, ar lūgumu piešķirt pastāvīgā lietošanā ar izpirkšanas tiesībām lauksaimniecībā izmantojamo zemi no brīvās valsts nepieprasītās zemes vai no pašvaldībā esošās zemes, jo trešās personas īpašumam „*/dzēsts īpašuma nosaukums/*" nav lauksaimniecības zemes.

Atbildētājs uzskata, ka abi saņemtie iesniegumi atbilst likuma „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 2.panta 2.daļas 4.punktam: „Pieprasījumi attiecīgās pašvaldības teritorijā esošo zemnieku vai piemājas saimniecību paplašināšanai" , jo pieteicējs iesniegumā norāda, ka zeme nepieciešama saimniecības „*/dzēsts īpašuma nosaukums/*" paplašināšanai, bet trešā persona iesniegumā norāda, ka viņas īpašumam „*/dzēsts īpašuma nosaukums/*" nav lauksaimniecības zemes.

[5.3] 2006.gada 30.jūnijā atbildētājs pieņēma lēmumu atlikt jautājumu skatīšanu par zemes piešķiršanu abiem iesniedzējiem un rīkot izsoli starp abiem pretendentiem par konkrēto zemes gabalu un neviens no abiem pretendentiem neiebilda.

2006.gada 12.jūlijā Launkalnes pagasta padomē notika izloze par vienīgo brīvo lauksaimniecībā izmantojamo zemes gabalu. Trešā persona izvilka pilno lozi un kad tika parakstīts izlozes rezultātu protokols neviens no pretendentiem pretenzijas neizteica.

2006.gada 21.jūlijā Launkalnes pagasta padome saņēma pieteicēja pretenziju, kuru atbildētājs noraidīja ar 2006.gada 31.jūlija lēmumu (sēdes protokols Nr.8, 10 §), jo pretenzija bija iesniegta pēc tam, kad lēmums par izsoles veikšanu jau bija izpildīts.

2006.gada 31.jūlijā atbildētājs pieņēma lēmumu (sēdes protokols Nr.8, 13§), ar kuru tika piešķirts zemes gabals trešajai personai.

[5.4] Atbildētājs norāda, ka daļā atzīst pieteicēja iebildumus par 2006.gada 31.jūlija lēmuma (sēdes protokols Nr.8, 10 §) sastāvdaļām, jo lēmumā nav ierakstīts pieteicēja izteiktais viedoklis, kā arī nav norādīts lēmuma pamatojums ar normatīvajiem aktiem.

Atbildētājs norāda, ka pieteicējam par izlozes veikšanu bija zināms, jau 2006.gada 30.jūnijā, bet ne pirms izlozes, ne izlozes laikā pretenzijas netika celtas, līdz ar to atbildētājs uzskata, ka ir nekorekti pārskatīt lēmumu par izsoles nepieciešamību pēc tam, kad izloze jau ir notikusi.

[5.5] Atbildētājs neatzīst pieteicēja iebildumus par to , ka 2006.gada 31.jūlija lēmumā (sēdes protokols Nr.8, 13§) ir bijis nepieciešams ierakstīt norādi uz iestādes un administratīvā procesa dalībnieku viedokļiem un argumentiem un faktu konstatējumu. Atbildētājs norāda, ka pieteicēja viedoklis tika uzklausīts pieņemot lēmumu „Par pretenzijas izskatīšanu".

Lēmums „Par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā" tika pieņemts balstoties uz izsoles rezultātiem. Atbildētājs uzskata, ka atkārtoti nebija nepieciešams skatīt pieteicēja viedoklis par izsoles nepieciešamību. Tāpat atbildētājs nepiekrīt pieteicēja viedoklim, ka minētajā lēmumā nav pamatojuma, jo tajā ir norādīti normatīvie akti, uz kuriem balstoties konkrētais lēmums tika pieņemts.

[6] Trešā persona savā rakstveida paskaidrojumā norāda, ka pieteicēja apgalvojums, ka viņš ir vienīgais zemes gabala pretendents, ir pretrunā ar pieteicēja paša norādītajiem apstākļiem.

Trešā persona norāda, ka 2006.gada 12.jūlija izlozes protokolā, ir uzrādīti divi pretendenti – pieteicējs un trešā persona. Protokolā, atbilstoši likuma prasībām, ir fiksēts notikušās izlozes rezultāts, kā arī protokolā ir norādīts, ka nevienam no pretendentiem par izlozes rezultātiem nav nekādu pretenziju.

Trešā persona uzskata, ka izloze ir notikusi atbilstoši likuma prasībām un ar abu izsoles dalībnieku piekrišanu.

[7] Uz tiesas sēdi pieteicējs, atbildētāja pilnvarotie pārstāvji un trešā persona ir ieradušies.

[7.1] Tiesas sēdē pieteicējs pieteikumu uzturēja, pamatojoties uz rakstveida pieteikumā norādītajiem argumentiem. Papildus pieteicējs norādīja, ka izsolei ir piekritis tikai tādēļ, ka nav zinājis likumu.

[7.2] Atbildētāja – Launkalnes pagasta padomes pilnvarotais pārstāvis tiesas sēdē pieteikumu neatzina, pamatojoties uz rakstveida paskaidrojumā tiesai izklāstītajiem argumentiem. Papildus tiesas sēdē pārstāvis uzsvēra, ja gadījumā tiek pārkāptas kādas likuma normas, vai aizskartas kāda tiesības, tad izsolē varēja arī nepiedalīties.

[7.3] Trešā persona tiesas sēdē pamatojās uz rakstveida paskaidrojumā tiesai izklāstītajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[8] Vispusīgi un objektīvi izvērtējusi lietā esošos materiālus, tiesas sēdē uzklausījusi procesa dalībnieku paskaidrojumus, tiesa atzīst, *ka pieteikums ir pamatots un apmierināms daļēji.*

[9] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 103.pantu *administratīvā tiesā procesa būtība ir tiesas kontrole par iestādes par izdotā administratīvā akta tiesiskumu vai lietderības apsvērumiem rīcības brīvības ietvaros. Administratīvajā procesā tiesa noskaidro, vai administratīvais akts izdots, ievērojot procesuālos un formālos priekšnoteikumus, vai tas atbilst materiālo tiesību normām, un vai administratīvā akta pamatojums attaisno adresātam uzlikto pienākumu.*

Administratīvā akta tiesiskums tiek vērtēts, pārbaudot, vai iestāde, to izdodot, rīkojusies saskaņā ar materiālajām un procesuālajām normām.

Lietderības apsvērumi tiek vērtēti, pārbaudot, vai administratīvais akts izdots pamatoti un vai tas pārlieku neierobežo personas intereses, samērojot tās ar sabiedrības interešu aizsardzību.

[10] Pieteicējs pieteikumā ietvēris sekojošus prasījumus: atzīt par spēkā neesošu Launkalnes pagasta padomes 2006.gada 31.jūlija lēmumu (sēdes protokols Nr.8,10§) un atcelt Launkalnes pagasta padomes 2006.gada 31.jūlija lēmuma (sēdes protokols Nr.8, 13§).

[10.1] Ar 2006.gada 31.jūlija lēmumu (sēdes protokols Nr.8,10§) atbildētājs ir noraidījis pieteicēja pretenziju par zemes gabala ar kadastra Nr.*/dzēsts kadastra numurs/* lietotāja noteikšanu, rīkojot izlozi *(lietas lapa 6);*

[10.2] Ar atbildētāja 2006.gada 31.jūlija lēmuma (sēdes protokols Nr.8, 13§), zemes gabals ar kadastra Nr.*/dzēsts kadastra numurs/* piešķirts lietošanā trešajai personai, pamatojoties uz izlozes rezultātiem *(lieta slapa 7).*

[11] Kā izriet no Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta judikatūras, atteikums ir negatīvs administratīvs akts, kas neko nemaina personas tiesiskajā stāvoklī un tam nav turpinošas iedarbības. Līdz ar to, nav iespējams runāt par atteikuma kā tāda spēka zaudēšanu vai atcelšanu. Atceļot atteikumu, personas tiesiskajā stāvoklī nekas nemainās. Tāpēc arī atteikuma gadījumā pieteikuma priekšmets tiesā ir labvēlīga administratīvā akta izdošana. *(skat. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 3.marta spriedumu lietā SKA-34/2007).*

No minētā izriet, ka atteikumu kā negatīvu aktu nav iespējams atcelt, bet tiesai ir vērtējams jautājums par to, vai ir iespējama labvēlīga administratīvā akta izdošana.

Tāpat tiesa konstatē, ka atbildētāja 2006.gada 31.jūlija lēmums (sēdes protokols Nr.8,10§) nav atzīstams par administratīvo aktu Administratīvā procesa likuma izpratnē, tā kā šis lēmums neatbilst Administratīvā procesa likuma 1.panta trešajā daļā noteiktajām administratīvā akta pazīmēm, proti, pats par sevi šis lēmums nenodibina, negroza, nekonstatē un neizbeidz nekādas konkrētas tiesiskās attiecības pieteicējam, līdz ar ko tā tiesiskums nav pakļauts administratīvās tiesas kontrolei.

[11.1] Kā norādījis Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments, skatot pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tiesai ir jāpārbauda, vai pastāv labvēlīga administratīvā akta izdošanas priekšnoteikumi. Nelabvēlīgais administratīvais akts, ar kuru iestāde atteikusi apmierināt pieteicēja prasījumu, šādā gadījumā ir vērtējams vienīgi kā lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas rezultāts, tas ir, priekšnoteikums, lai persona varētu vērsties tiesā ar pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, bet šī nelabvēlīgā

administratīvā akta atcelšana nav patstāvīgs pieteikuma priekšmets. Šāda nostādne izriet no apstākļa, ka atteikuma izdot labvēlīgu aktu, kas ir negatīvs administratīvais akts, atcelšana nedod pieteicējam labumu, kuru viņš vēlas iegūt (..). Tādu dod vienīgi labvēlīga akta izdošana. Savukārt izdot šādu aktu ir pamats vienīgi tad, ja pastāv visi tā izdošanas priekšnoteikumi. Tādēļ tiesai ir jāpārbauda, vai šie priekšnoteikumi pastāv. Šī pārbaude tiesai jāveic neatkarīgi no tā, ar kādiem apstākļiem iestāde pamatojusi savu atteikumu izdot labvēlīgu administratīvo aktu. Gadījumā, ja tiek pieņemts lēmums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, iepriekš izdotais atteikums automātiski zaudē spēku. Tādējādi atteikuma izdot labvēlīgu administratīvo aktu atcelšana, vienlaikus neuzliekot pienākumu izdot labvēlīgu administratīvu aktu, ir bezjēdzīga, jo tā nerada tiesiskas sekas. Līdz ar to atteikuma izdot labvēlīgu administratīvo aktu tiesiskums pārbaudāms, skatot prasījumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, nevis vērtējams kā patstāvīgs prasījums par administratīvā akta atcelšanu *(sk., piemēram, Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2006. gada 2. novembra sprieduma lietā Nr.SKA-415/2006 17. punktu, 2007.gada 4.janvāra sprieduma lietā Nr.SKA– 14/2007 17.punktu, 2007.gada 14.marta sprieduma lietā Nr.84/2007 9.1. un 9.2.punktu).*

[11.2] Izvērtējot, vai atbildētājam ir pienākums izdot pieteicēju pieprasīto administratīvo aktu, jākonstatē pieteicēju publiskās subjektīvās tiesības uz šādu prasījumu. Administratīvā procesa tiesību teorijā atzīts, ka ar subjektīvajām tiesībām saprot subjektam tiesību normā piešķirtas tiesības prasīt savu interešu ievērošanu un šī mērķa sasniegšanai tiesības pieprasīt no citiem noteiktas darbības izpildi, tās pieciešanu vai atturēšanos no kādas darbības. Subjektīvās tiesības dod iespēju no tiesību subjekta pieprasīt ar objektīvajām tiesībām pamatotos tiesiskos pienākumus. Subjektīvās publiskās tiesības pastāv tad, ja likumā ir noteikts īpašs pārvaldes pienākums un šis likumā noteiktais pienākums tajā pašā laikā kalpo individuālajām interesēm *(Skat.: Paine F.J. Vācijas vispārīgās administratīvās tiesības. Vācijas administratīvā procesa likums. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2002, 74., 76. lpp.).*

Subjektīvo tiesību priekšnoteikums ir objektīvo publisko tiesību esamība. Lai noteiktu, vai pastāv subjektīvās publiskās tiesības, apstiprinoši jāatbild uz vienu no šiem jautājumiem: 1) vai personai ir no objektīvajām tiesībām izrietošas tiesības no pārvaldes kaut ko prasīt, 2) vai konkrētajā gadījumā personai ir tiesības prasīt, lai valsts pārvalde neiejauktos viņas tiesībās *(sk., Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2005.gada 15.marta lēmuma lietā SKA-148 12.punktu).*

Pastāvot subjektīvajām tiesībām, indivīds var pieprasīt likuma, kas uz viņu attiecas, ievērošanu.

[12] Konkrētajā gadījumā pieteicējs savas subjektīvā tiesības uz labvēlīgu administratīvo aktu ir pamatojis ar likuma „Par zemes reformas pabeigšanu laiku apvidos" 2.panta pirmo un otro daļu, norādot, ka pēc būtības pieteicējs ir bijis vienīgais, kurš pieteicies uz konkrēto brīvo, valstij piekrītošo zemes gabalu (kadastra apz. */dzēsts kadastra numurs/*), līdz ar ko atbildētājam nebija tiesiska pamata rīkot izsoli.

Izvērtējusi lietas faktiskos apstākļus kopsakarā ar zemes reformas lauku apvidos pabeigšanu reglamentējošām tiesību normām, tiesa nonāk pie secinājuma, ka konkrētajā gadījumā pieteicējam nepastāv subjektīvās tiesības uz labvēlīgu administratīvo aktu.

Tiesas viedoklis balstīts uz turpmāk izklāstītajiem argumentiem.

[13] Likuma „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" *(redakcija, kas stājās spēkā 2005.gada 1.septembrī)* 2.panta otrā daļa citastarp noteic, ka *zemes*

pieprasījumi iesniedzami līdz 2006.gada 1.jūnijam pagasta pašvaldībai, kas pieņem lēmumu par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā(..). Pagasta pārskata plāns, kurā iezīmēti brīvie zemes gabali, ir brīvi pieejams jebkuram zemes pieprasītājam; zemes pieprasītāju saraksts izliekams redzamā vietā pašvaldības telpās. Pieprasījumi izskatāmi ne agrāk kā pēc mēneša no brīža, kad attiecībā uz konkrēto zemes gabalu saņemts pirmais pieprasījums(..).

Tāpat minētā norma noteic kārtību, kādā apmierināmi pieprasījumi uz konkrēto zemes gabalu, proti:

Ja attiecībā uz konkrēto zemes gabalu saņemti vairāki pieprasījumi, tie apmierināmi šādā secībā:

1) ēku un būvju īpašnieku pieprasījumi attiecībā uz platību, kas nepieciešama šo ēku un būvju uzturēšanai;

2) bijušo zemes īpašnieku vai viņu mantinieku pieprasījumi, ja viņi pieprasa līdzvērtīgu zemi tai zemei, uz kuru viņiem likumā paredzēto ierobežojumu dēļ netiek atjaunotas īpašuma tiesības;

3) to zemes gabalu īpašnieku (lietotāju) pieprasījumi, kuru zeme robežojas ar pieprasāmo zemes gabalu;

4) pieprasījumi attiecīgās pašvaldības teritorijā esošo zemnieku vai piemājas saimniecību paplašināšanai;

5) pieprasījumi jaunu zemnieku vai piemājas saimniecību izveidošanai, ja uz pieprasāmā zemes gabala atrodas zemes pieprasītāja dzīvojamā māja un ražošanas ēkas vai uzsākta to celtniecība;

6) pieprasījumi jaunu zemnieku vai piemājas saimniecību izveidošanai, ja uz pieprasāmā zemes gabala nav zemes pieprasītāja īpašumā esošas dzīvojamās mājas, priekšroku dodot tām personām, kuru iemaksātās iedzīvotāju ienākuma nodokļa summas tiek ieskaitītas attiecīgās pašvaldības budžetā;

7) pieprasījumi individuālo dzīvojamo māju celtniecībai;

8) juridisko personu pieprasījumi šā panta pirmās daļas 2.punkta „a" apakšpunktā minētajām vajadzībām;

9) pieprasījumi citām vajadzībām.

Minētās tiesību normas trešā daļa noteic, ka *gadījumā, ja uz vienu un to pašu zemes gabalu pretendē vairāki vienas prioritātes zemes pieprasītāji, zemes gabala saņemšanas tiesības pagasta pašvaldības noteiktajā kārtībā izšķir lozējot.*

Tas nozīmē, ka uz pagasta pārskata plānā iezīmētajiem brīvajiem zemes gabaliem, par kuriem informācija ir brīvi pieejama jebkuram zemes pieprasītājam, var pieteikties jebkura persona.

Bez tam, no minētajām tiesību normām izriet, ka pieteikušos zemes pieprasītāju saraksts ir jāizliek redzamā vietā pašvaldības telpās.

Turklāt zemes pieprasījumus var sāk izskatīt ne agrāk kā pēc mēneša no brīža, kad attiecībā uz konkrēto zemes gabalu saņemts pirmais pieprasījums. Gadījumos, kad uz konkrēto zemes gabalu ir saņemti vairāki pieprasījumi, tie izskatāmi likuma „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" otrajā un trešajā daļā noteiktajā kārtībā.

[13.1] Lietā nav strīda par sekojošiem faktiskajiem apstākļiem:

[13.1.1] zemes gabals ar kadastra apzīmējumu nr. 9470 003 0405, ir brīvā, valstij piekrītošā zeme;

[13.1.2] 2006.gada 22.maijā atbildētājs saņēma pieteicēja iesniegumu ar lūgumu par zemes gabala kadastra nr. 9470 003 0405 piešķiršanu saimniecības „*/dzēsts īpašuma nosaukums/*" paplašināšanai *(lietas lapa 8);*

[13.1.3] Atbildētājs 2006.gada 23.maijā saņēma trešās personas iesniegumu par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā no brīvās, zemes vai pašvaldības zemes, tā

kā viņas īpašumam „*/dzēsts īpašuma nosaukums/*" nav lauksaimniecības zemes *(lietas lapa 9).*

[13.2] Lietā pēc būtības ir strīds par to, vai atbildētājs pamatoti ir piemērojis likuma „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 2.panta trešo daļu un strīdus zemes gabala saņemšanas tiesības izšķīris lozējot.

Kā izriet no „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 2.panta trešās daļas [13], lai piemērotu minēto normu, ir jāpastāv konkrētam priekšnoteikumam, proti: uz vienu un to pašu zemes gabalu jābūt saņemtiem pieteikumiem no vairākiem zemes pieprasītājiem, kuri atbilstoši likuma 2.panta otrajai daļai, noteikti vienādā kategorijā (prioritātes grupā).

[13.2.1] Tiesa, izvērtējusi lietas faktiskos apstākļus nonāk pie secinājuma, ka nav pamatots pieteicēja viedoklis, ka viņš ir atzīstams par vienīgo strīdus zemes pieprasītāju.

[13.2.1.1] No lietā esošajiem materiāliem, tiesa jau konstatējusi, ka gan pieteicējs, gan trešā persona ir iesnieguši pieprasījumus par brīvās zemes piešķiršanu [13.1.2-13.1.3].

Pieteicējs pamatoti ir norādījis, ka viņa zemes pieprasījumā ir bijis norādīts konkrēts strīdus zemes gabala kadastra numurs, turpretī trešās personas pieprasījumā konkrēts zemes gabala numurs nav norādīts.

Tiesas ieskatā šim apstāklim lietā nav izšķirošas nozīmes, tā kā likums nenosaka konkrētu pieprasījuma formu, ne arī ierobežojumus personai pieteikties uz visu brīvo zemi konkrētās pašvaldības teritorijā, ja tas atbilst personas gribai.

[13.2.1.2] Likuma „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" otrā panta otrajā daļā paredzot termiņu pieprasījuma izskatīšanai, likumdevējs ir paredzējis, ka *(..) Pieprasījumi izskatāmi ne agrāk kā pēc mēneša no brīža, kad attiecībā uz konkrēto zemes gabalu saņemts pirmais pieprasījums.*

Taču minētajā normā ietvertā atsauce uz pieprasījumu konkrētam zemes gabalam pati par sevi nav uzskatāma par normu, kas liedz atbildētājam izlemt par pieprasījumiem, kuros nav norādīts konkrēta zemes gabala numurs.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 5.pantā ietvertajam privātpersonas tiesību ievērošanas principam, *administratīvajā procesā, it īpaši pieņemot lēmumu pēc būtības iestāde (..) piemērojamo tiesību normu ietvaros veicina privātpersonas tiesību un tiesisko interešu aizsardzību.*

Tādējādi, situācijā, kad persona skaidri izteikusi savu velmi pieteikties uz brīvo zemi, atbildētājam atbilstoši Administratīvā procesa principiem, nav pamata liegt personai izmantot likumā noteiktās tiesības, aizbildinoties ar trūkumiem pieprasījuma noformēšanā, kas pēc sava satura vērtējami kā formāli tā kā konkrētajā gadījumā, atbildētāja teritorijā bija tikai viens brīvais zemes gabals (lauksaimniecībā izmantojamā zeme).

Kā norādījis atbildētājs savā paskaidrojumā, gadījumā, ja pagastam būtu vairāki brīvie zemes gabali (lauksaimniecībā izmantojami), atbildētājs būtu lūdzis trešo personu precizēt iesniegumu, bet tā kā šāds zemes gabals ir bijis tiksi viens, tad atbildētāja ieskatā, šāda precizēšana nebija nepieciešama.

Bez tam, atbilstoši Administratīvā procesa likuma nosacījumiem, iestāde var nepieņemt personas iesniegumu tikai tajā gadījumā, ja iesniegums nav iesniegts pēc piekritības (56.panta otrā daļa). Konkrētajā gadījumā nav strīda par to, ka tieši atbildētājs ir kompetentā iestāde lemšanai par zemes piešķiršanu lietošanā.

[13.2.2] Tiesa, izvērtējusi lietas faktiskos apstākļus nonāk pie secinājuma, ka tāpat noraidāms ir pieteicēja arguments par to, ka pieteicēja zemes pieprasījumam piešķirama augstāka prioritāte salīdzinājumā ar trešās personas pieprasījumu.

Atbilstoši likuma „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" otrā panta otrajā daļā noteiktajai pieprasījumu apmierināšanas secībai, pieprasījumiem attiecīgās pašvaldības teritorijā esošu zemnieku saimniecību vai piemājas saimniecību paplašināšanai ir noteikta prioritāte, attiecībā pret pieprasījumiem jaunu zemnieku vai piemājas saimniecību izveidošanai, ja uz pieprasāmā zemes gabala nav zemes pieprasītāja īpašumā esošas dzīvojamās mājas, priekšroku dodot tām personām, kuru iemaksātās iedzīvotāju ienākuma nodokļa summas tiek ieskaitītas attiecīgās pašvaldības budžetā (likuma 2.panta otrās daļas 4.un 6.apakšpunkti).

[13.2.2.1] Tiesas ieskatā lietā nav strīda par to, ka pieteicēja zemes pieprasījums atbilst likuma 2.panta otrās daļas 4.apakšpunktam, proti, pieteicējs ir pieprasījis zemi saimniecības „*/dzēsts īpašuma nosaukums/*" paplašināšanai.

[13.2.2.2] Vienlaikus, tiesa noraida pieteicēja argumentu, ka trešās personas pieprasījums atbilst zemākas prioritātes pieprasījumam.

No trešās personas pieprasījuma satura secināms, ka trešās personas īpašumam „*/dzēsts īpašuma nosaukums/*" nav lauksaimniecībā izmantojamās zemes, bet minētais pats par sevi nenozīmē, ka trešās personas īpašumam "*/dzēsts īpašuma nosaukums/*" nav atzīstama par piemājas saimniecību, kuras paplašināšanai iesniegts brīvās zemes pieprasījums tāpat atbilst likuma 2.panta otrās daļas 4.apakšpunktam.

Kā tiesas sēdē norādīja trešā persona, viņas saimniecība nav reģistrēta kā zemnieku saimniecība, bet nodarbojas ar lauksaimniecību (t.sk. ir reģistrēti mājlopi) uz mājas uzturēšanai piešķirtās zemes un nomājot papildus zemi.

Pastāvot minētajiem apstākļiem, tiesas ieskatā atbildētājs pamatoti ir secinājis, ka trešās personas iesnieguma mērķis ir paplašināt piemājas saimniecību un līdz ar to pamatoti ir atzīsts par likuma „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" otrā panta otrās daļas 4.apakšpunktam atbilstošu pieprasījumu, vienlīdz kā pieteicēja pieprasījumu.

Likuma „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" otrā panta otrās daļas 4.punkts neparedz priekšrocības pieprasījumiem, kas iesniegti reģistrētu zemnieku saimniecību paplašināšanai attiecībā pret pieprasījumiem, kas iesniegti piemājas saimniecību paplašināšanai.

[14] Pastāvot iepriekš izklāstītajiem apstākļiem, tiesa secina, ka konkrētajā gadījumā atbildētājs pamatoti ir piemērojis „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" otrā panta trešo daļu un izlozes kārtībā izšķīris konkrētā zemes gabala piešķiršanu lietošanā trešajai personai.

Izlozes protokolā fiksētie apstākļi lietā pēc būtības netiek apstrīdēti, t.sk. netiek apstrīdēts fakts, ka pilno lozi ir izvilkusi trešā persona *(lietas lapa 11-12).*

Līdz ar minēto, tiesa secina, ka konkrētajā gadījumā pieteicējam nepastāv subjektīvās tiesības uz labvēlīgu administratīvo aktu, savukārt, atbildētāja 2006.gada 31.jūlija lēmums (sēdes protokols Nr.8, 13§) ir tiesisks un atstājams negrozīts.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251. pantu, Administratīvā rajona tiesa,

nosprieda:

noraidīt M.C. pieteikumu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Spriedums sastādīts 2008.gada 17.aprīlī.

Tiesnese (PARAKSTS) B.Lietiņa

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvā rajona tiesa

Tiesnese_____ B.Lietiņa
Rīgā, 2008.gada 17.aprīlī